

La cultura del no

Jordi Pujol

La Vanguardia, 29 de Maig de 2005

Veig que darrerament s'expressen algunes queixes sobre la cultura del no. Què és la cultura del no? Les persones que així es queixen solen entendre per cultura del no una tendència cada cop més estesa a oposar-se a projectes i iniciatives que ells consideren d'interès general però que topen amb l'oposició molt radical de tota mena de representants de la societat civil o d'institucions polítiques. L'oposició d'ajuntaments, de sindicats, de sectors empresarials, de partits polítics, etc. I d'associacions de tota mena (de veïns, d'usuaris, de pares d'escoles, d'aficionats al que sigui, de gent d'edats diverses, de caràcter cultural, benèfic o esportiu, de defensa ecològica, etc.). I també -simplement però poderosament- de grups informals a través de tantes i tantes plataformes. Tot això molt sovint potenciat per la demagògia política, sindical o mediàtica. Aquesta cultura del no, que ha arribat a ser molt potent a casa nostra, ha esdevingut una amenaça per al progrés del nostre país. Des d'un punt de vista econòmic i també social.

Aquesta cultura del no s'oposa a que es facin polígons industrials o obstaculitzen noves fàbriques fins que els seus promotors les instal·len a l'Aragó o a Eslovàquia. S'oposen al traçat de qualsevol carretera (per exemple, va retardar set anys l'acabament de la Nacional II). Ha retardat durant anys la tercera pista del Prat i al final n'ha perjudicat la localització. Fa impossible que es faci el quart cinturó del Vallès, que és una absoluta necessitat. Posa traves a que en una escala de veïns hi hagi un parell de pisos per a gent gran. I més encara a fer centres per a discapacitats.

S'oposa sistemàticament als abocadors, per ben dissenyats que estiguin. S'oposa a la creació de centres de tractament de drogodependències. Munta protestes que van de plataformes ciutadanes fins a iniciatives parlamentàries contra les línies elèctriques, les centrals de cicle combinat i els parcs eòlics. Retarda el traçat del TGV. Obstaculitza obres de regadiu. Etcètera.

Val a dir que poder dir que no, que poder-se oposar amb força a projectes de l'Administració o també privats és alhora una garantia i una exigència de democràcia. I fer-ho a través del Parlament, o de la premsa, o de la mobilització ciutadana. I val a dir també que gràcies a això s'han evitat molts abusos de poder i moltes injustícies. És un dret fonamental. És intrínsec en l'exercici de la democràcia. Però com tots els drets ha de ser exercit amb bon criteri, i sense fer-ne arma demagògica, i amb sentit de l'interès general. És a dir, és evident que no es pot fer un abocador sense garanties ni un parc eòlic a dalt de Montserrat o del Monsant, ni posar una granja de porcs enmig d'una urbanització, o fer passar un metro elevat per sobre la Gran Via. Ni altres coses evidents.

Sovint aquestes campanyes es basen en falsedats absolutes: que l'aigua de l'Ebre que ara beu Tarragona produiria leucèmia, que les centrals de cicle combinat –i fins i tot les antenes- produeixen càncer, que la presó de Quatre Camins provocaria un augment dels robatoris a Granollers, etc. Dit per segons qui –molt mal informat o que defensa interessos particulars- s'entén. És criticable, de vegades molt criticable, però s'entén. Dit per gent que té el deure de saber de què va el tema i que hauria de ser sensible a l'interès general és altament criticable. Arriba de vegades a ser deshonest.

Però la protesta sistemàtica i sovint amb arguments absolutament falsos –és a dir, la cultura del no- va contra el progrés, va contra el benestar de la majoria i va contra un concepte de la societat basat en el bé comú. És a dir, la cultura del no és reaccionària.

Sovint la cultura del no es disfressa de progressista, de solidària i d'equitativa. I de vegades ho és. Però altres vegades –bastant sovint- és interessada i egoista. És reaccionària. Anar contra l'interès general i el progrés és ser reaccionari.

És fàcil d'entendre que personalment, després de 23 anys d'exercici de govern, conec bastant bé com funciona la cultura del no. M'hi he topat moltes vegades. Per això celebro que ara ho denunciïn persones que no fa gaire la practicaven i

l'estimulaven. Creient, suposo, que era una arma eficaç de destrucció política de l'adversari. I potser sí que li feien mal. Però sobretot feien mal al país. El perjudicaven. I potser no s'adonaven que aquesta és una mala herba que després costa molt d'arrencar. Que és un bumerang. Que tard o d'hora actua contra els que l'han fabricada i utilitzada.